No. 1024 Zaterdag 8 Augustus 1903. 20ste Jaargang.

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,20.

BUREAUX VAN DIT BLAD
REDACTIE: Waterkant, Otrabanda, No. 223
ADMINISTRATIE: Plein Concordia, No. 129, Pietermaai

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di abonnement ta fl. 2,— pa tres luna pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl. 10,— pa anja.
Un number sol fl. 0,20.

Curaçao, 7 Augustus.

PIUS X.

Drie dagen lang reeds hadden duizenden en duizenden met ongeduld uitgezien naar het Vatikaan, waar 55 *) Kardinalen vergaderd waren tot de Pauskeuze. Nooit wordt een verkiezing met zooveel spanning verbeid, als de verkiezing van een nieuwen Paus, Geestelijk Hoofd van millioenen geloovigen, Vader der Christenheid, door gezag en invloed middelpunt der geheele wereldgeschiedenis. Aller oogen zijn gevestigd op Rome. De niet-katholieken weten zeer goed, dat de Paus op de eerste plaats Hoofd der Kerk is, Plaatsbekleeder van Christus, Opvolger van St. Petrus en dat uit dit verheven karakter zijn macht over de wereld voortspruit, maar zoo moeilijk kunnen zij zich een verkiezing voorstellen, die hoofdzakelijk geleid wordt door overweging en gebed, volgens plicht en geweten, zonder invloed van buiten, dat het hun te vergeven is, als zij reeds te voren de stemmen [illegible] uit te brengen op de candidaten hunner keuze. Wat voor vijf en twintig jaar geschiedde bij de keuze van Leo, is ook nu geschied. Geen der zoogenaamde „candidaten" werd aangewezen als Petrus' Opvolger, maar een man, aan wien slechts weinigen dachten.

Dinsdagmorgen elf uur vergaderden de gepurperde prelaten voor de zevende maal. Hun oordeel moet thans wel bijzonder eenstemmig zijn geweest, want juist om twaalf uren werpen de kamerdienaren een purperen met goud doorweven doek over het balkon van St. Pieter, en de verbaasde toeschouwers zien het pauselijk kruis glansen te midden der kardinalen, terwijl de oudste het volk toespreekt: Ik breng U een blijde tijding. Wij hebben een Paus, den Hoogwaardigen JOSEPH SARTO, Kardinaal-Priester, van den titel van den H. Bernardus, Patriarch van Venetië, die den naam verkozen heeft van Pius X.

Het volk was meer verbaasd, dan verheugd. Niemand had aan Hem gedacht. Maar op eens, daar gaat een schok door de menigte. De majesteuze gestalte van den nieuwen Paus wordt zichtbaar, zijn eerbiedwaardig grijs hoofd buigt zich tot de menigte, de diep blikkende oogen flikkeren van een buitengewoon licht, zijn vriendelijk glimlachende mond zet zich tot ernst. Daar heft Hij zijn handen ten hemel, strekt ze geopend uit over die ontelbare menigte die voor hem nederknielt als wilde Hij stroomen van geluk uit den hemel over hen doen nederdalen, en plechtig klinkt het: „De zegen van den Almachtige, den Vader, den Zoon, en den H. Geest dale over U neder en blijve immer bij U."

Evviva! Evviva! klonk het over het plein en dreunde het door de zuilenrijen van St. Pieter. Het volk erkende zijn Vader. Zegen en geluk, dat zou Hij hun brengen.

De Katholieke wereld heeft weder een Paus, een Opperhoofd. „De Heer beware Hem, schenke Hem een lang leven en make Hem gelukkig reeds op aarde"!

Wel had het volk reden verbaasd te zijn. Leo XIII was niet, zooals Pius IX na zijn keuze om den eersten zegen te geven op het buitenbalkon gekomen, maar „als gevangene van het Vatikaan" op de binnengalerij gebleven en had de geloovigen van daaruit in de kerk gezegend. Pius X heeft zich weder in 't openbaar vertoond en heeft op het balkon buiten de St. Pieter voor het eerst aan zijn volk zijn vaderlijken zegen gebracht.

Zouden de woorden van den koning en van den gemeenteraad na den dood van Leo gesproken, de aanbieding van de telegraaf en het beschikbaar stellen der politie, zou dit eerste optreden van den nieuwen Paus wijzen op eenige toenadering van Italië, minstens op het nakomen der met eeden bezworen waarborgwet? Zou de nieuwe Paus zich weder vrij mogen bewegen als souverein binnen Rome?

GIUSEPPE SARTO werd te Riese, diocees Treviso, den 2den Juni 1835 geboren en 12 Juni 1893 verheven tot het kardinalaat van den titel van S. Bernardus, Patriarchaat van Venetië.

Het weinige, wat wij tot dusverre van den nieuwen Paus vinden medegedeeld, bepaalt zich tot zijn beminnelijk uiterlijk en schoone geestesgaven, ook als redenaar en schrijver. In een boek wordt hij zelfs de meest begaafde en de breedst ontwikkelde onder de kardinalen genoemd, reden waarom de schrijver reeds een vijftal jaren geleden Hem als den vermoedelijken opvolger van Leo aanwees. Pius X is een man met krachtigen wil en volhardend karakter, waardoor Hij niet spoedig voor moeilijkheden wijken gaat, maar ze door zijn voorzichtigheid tracht te voorkomen.

*) Indien het kabelbericht juist was.

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!

Uit Uw naschrift op het stukje van den Heer Hassel blijkt, dat U gaarne nog van een en ander ingelicht zoudt willen worden. Ik zal die weetgierigheid naar mijn best vermogen trachten te bevredigen. Genoemde Heer heeft zich toen ter tijd op Gouvernementskosten naar Antigua begeven om zich daar van de bijenhouderij op de hoogte te stellen. De resultaten van dit reisje zijn mij tot dusver nog onbekend, het gouvernement heeft zich echter bereid verklaard eventueele proefnemingen te steunen.

U wijst verder op een tegenspraak in Prof. Went's verslag en in de „MEMORIE VAN TOELICHTING op de Begrooting 1903." Wel wis en zeker zijn hier de gouvernementsgronden uitgestrekt, zoodat de Hooggeleerde weer eens voor den zooveelsten keer een blunder maakt, treurige consequentie natuurlijk van niet informeeren bij menschen, die hem met allen mogelijken pleizier hadden willen inlichten. Wilt U precies weten, welke gronden het gouvernement hier op St. Eustatius bezit, het zal mij een waar genoegen zijn U daarvan op de hoogte te stellen met vriendelijk verzoek echter een weinig welwillendheid te toonen voor den noodzakelijke waschlijstachtigen stijl, dien ik U te verduwen bied.

Eerst komt *Bengalen*, ten N. van den krater gelegen, aan de beurt. Eerlang wildernis, ondoordringbaar zelfs voor een „De Wet", nu toegankelijk gemaakt tot aan den top. Het bestaat uit Beneden en Boven Bengalen. Beneden Bengalen is 4 H. A. groot. Vroeger werd het verhuurd, maar wederom het oude liedje, de huurders betaalden maar heel eenvoudig de huur niet en verwaarloosden 't danig. Nu wordt er van bestuurswege gewerkt en het mag gezien worden. Geen land bezaaid met tronken en bonken steen en rots, maar een iets, waaarop het oog van een Hollandschen boer met welgevallen rusten zou. Daar zijn pinda's uitgezaaid en paardtandmais en Hollandsche aardappelenen als nu de regenmaker wil neerstroomen in opspringende knetterende stralen, dan zal dat plekje grond vruchten dragen duizendvoud. Een heel oude regenbak, jaren her daar gemetseld, werd dezer dagen hersteld. Alles is dus pas klaar gemaakt voor den heer landbouwkundige, die wij met hoop en verlangen te gemoet zien. (Zuster Anna ziet ge nog niets komen?) Hooger op in Bengalen wortelen de genoemde Avocade-pereboomen, aguacate. Een heel partijtje werd gepasseerd jaar naar Curaçao geëxpedieerd, die voor 4 c. netto aan den man gebracht werden.

Spring nu eens te paard, rijd een minuut of tien verder ten Z. O. van den krater en U arriveert in *Compagnieland*, ook een Gouvernements-estate. Mannen, die het weten kunnen, beweren dat Compagnie-land niet zoo vruchtbaar is als Bengalen. Vroeger totaal onbereikbaar, een ieder had den strijd op te geven tegen doornboomen, die staken diep, diep door jas, flanel, etc. Nu is het ten minste doordringbaar, maar ten eenemale ongenietbaar als men ten minste een rommel van boomen, struiken, lianen en rotsblokken niet onder een schönes aussicht rangschikt. Hier zijn wij reeds uitgekeken. Stijg wederom te paard en galoppeer vliegensvlug op Uw bitknabbelenden Eustatiaanschen hengst naar het Noorderlijk heuvelland. In drie kwartier brengt Uw klepper U in de Gouvernements-estate *Solitude*. Alweer wildernis. Pas op dat Uw hengst niet de cake walk danst, merries hebben een fijnen reuk, en spoedig verschijnen zij op het tooneel. De eigenaar van de naastbijzijnde estate profiteert voor zijn vee en paarden van het verwilderde, maar toch grasrijke Solitude.

Mettertijd zullen ook deze Gouvernemensgronden in cultuur gebracht worden, daaraan twijfel ik niet, maar dan is 't in ieder geval een eerste vereischte daar een vertrouwd mannetje te stationeeren, een veldwachter, een koddebeier, een opzichter, een boschwachter, of hoe men hem ook noemen wil, die steeds een oogje in het zeil houdt. Zoo niet, dan zullen de voordeelen luttel, zoo niet nul zijn, want verscheidene lui loopen hier rond met een uitmuntenden appetijt, die 't met het mijn en dijn zoo heel nauw niet nemen, staaltjes te over zijn daarvan aan te halen, maar dat zou mij te ver voeren.

Mijnheer de Redacteur, U vraagt verder: „Welke proeven werden hier genomen"? Laat ik U kort van antwoord dienen. Wij zijn hier een fameus aardig proefveldje rijk, voorzien van een zonnedak, zooals 't behoort. Zaad van den beroemden Haarlemmer Krelage is daar uitgezaaid, o. a. andijvie, sla, wortelen, radijs, kool, enfin, de inventaris van een hollandschen groentekar.

Op Gouvernements-gronden worden ook proeven genomen met zaad uit 's Lands Plantentuin te Batavia, met 10 verschillende soorten suikerriet, met maïs, thee, Albinia, ja met wat al niet. Voeg daarbij nog ontkiemend Holl. bloemenzaad (want de bijen in spe moeten toch ook wat te puren hebben) en dan hebt ge nog slechts een heel klein ideetje van wat er alzoo hier op het gebied van agricultuur gedaan wordt.

Of de „groote uitgestrektheid der gouvernements-gronden ook immigratie van elders toelaat?", mijns inziens nu nog niet, misschien later; ik prefereer echter mijn opinie hieromtrent U eens een volgend maal mede te deelen.

Iets moet mij echter nog van het hart. Prof. Went beweert, dat na Portorico op St. Eustatius het beste vee van geheel de West-Indiën te vinden is. Is dit zoo, waarom dan toch niet ons vruchtbaar Noordelijk heuvelland in sappig weiland veranderd, herschapen? Waarom dan toch niet een extra klasstier geïmporteerd en die landouwen bevolkt met ('t zijn Poot's woorden) „wandelende botervaten?" Waarom dan ook niet meteen prachtstuk hengst om het toch al zoo gewilden Eustatiaanschen paardenras te veredelen? Voorzeker in een korte spanne tijds zou St. Eustatius door een drukken exporthandel wederom opleven, en in plaats van duizenden deficit zou misschien een batig saldo al spoedig het verblijdend gevolg zijn.

Dunkt U niet, Mr. de Redacteur, dat dit idee levensvatbaarheid heeft, ten minste overweging, waard is?

J. P.

St. Eustatius, 23 Juli 1903.

Naschrift van de Redactie.

Wij zijn den Weledelen Heer J. P. hartelijk dankbaar voor zijn belangrijke mededeelingen en hopen steeds geregeld van St. Eustatius berichten te ontvangen, waardoor wij in staat worden gesteld de belangen van dit eiland te bevorderen.

Op de begrooting werd dit jaar reeds een post opgenomen voor een boschwachter. Als St. Eustatius een paar flinke beesten en vurige hengsten naar de tentoonstelling zendt zal het laatste idee van den geachten inzender van zelf veld winnen.

Nieuwsberichten.

Curaçao.

Officieele berichten.

Bij Gouvernements-beschikking, is:

1°. de infanterist PIETER MACKAY van het garnizoen alhier, gerekend te zijn ingegaan den 6n. Augustus ll., als tijdelijk dienstdoend maréchaussée der 2de klasse naar de brigade gedetacheerd.

2°. de Heer J. C. WAHLEN, R. C. Geestelijke alhier, gerekend te zijn ingegaan den 22n. Juni ll., definitief benoemd tot Directeur der krankzinnigen- en Leprozengestichten alhier.

Posterij.

Lijst van onafgehaalde en onbestelbaar bevonden brieven:

Pitirnele Balintin, Clotilde Braschi de Bethencourt, Ermecilia Blanca, Veli Bitaal, S. E. Curiel, Angelina G. de Curiel, Wilhelmina Delanoi, G. C. Henriquez, Sarah Henriquez, Jan Hendrik Neuman, Emilio Reinhard (2), Guzman Runon.

Een aangeteekend stuk geadresseerd aan: Thomas Panneflek.

Havennieuws.

Woensdagmorgen is de HEG. heer Gouverneur in gezelschap van zijn echtgenoote en zijn oudsten zoon, begeleid door de heeren ZIMMERMAN en H. STATIUS MULLER met H. M. *De Ruyter* naar Aruba vertrokken. ZHEG. werd daar feestelijk ontvangen en zal heden de groote machine der goudmijnen inwijden.

Jammer, dat Aruba zoo droog is en er veel ziekte heerscht, vooral scheurbuik, uit gebrek aan plantaardig voedsel.

De Ruyter is teruggekeerd naar Bonaire om schietoefeningen te houden en zal Dinsdag weer naar Aruba stoomen. De Gouverneur wordt Donderdag hier verwacht.

Ergerlijk.

Hoezeer de politie zich ook inspant, hoe zwaar de schuldigen ook worden beboet, de immoreele dansen onder banaal lawaai en onbeschaafd getingeltangel en hevige vechtpartijen, houden aan. Het is duidelijk, dat ons Bestuur de politie in staat moet stellen krachtiger, meer afdoende te kunnen optreden, anders zoude het werkelijk den schijn gaan hebben, dat zulk barbarisme niet slechts geduld, maar zelfs beschermd wordt. Zulk een schande mag Curaçao niet op zich laden.

Verlenging.

Uit Holland ontvangen wij bericht, dat Mr. NUIJENS zes maanden verlenging heeft gekregen.

Van Mr. RIBBIUS werd nog niets vernomen.

Santa Barbara.

In her *Dagblad van Zuid- Holland en 's Gravenhage*, dato 5 en 6 Juli, N°. 156, Tweede Blad, doet „Een stem uit Willemstad" zeer belangrijke mededeelingen over de exploitatie der phosphaatmijnen Santa Barbara. Daaruit blijkt, dat de exploitatie nog ten volle de moeite zal loonen, maar enkel en alleen door willekeur van den heer GODDEN wordt tegengehouden. Genoemde heer schijnt ook alles behalve gentlemanlike met de medeeigenaren der mijnen om te springen, belooft, wat hij niet vervult, stelt voorwaarden, die later als niet gedaan worden beschouwd, kortom, doet wat hij verkiest, en schijnt niet tevreden voordat anderen zullen doen, zooals hij eischt, zonder waarborg te geven zich later aan zijn gegeven woord te zullen houden.

In deze omstandigheden zal niet alleen de Nederlandsche Regeering en het Koloniaal Bestuur, niet alleen de werkzoekende arbeider en de belangstellende burger op Curaçao, maar zelfs de aldus aan onwil en willekeur prijsgeven medeeigenaar der mijnen gaan verlangen tot toepassing der mijnwet ook in onze kolonie. Zij verliezen dan wel alles, want bij onteigening der mijnen, en het domein verklaren der terreinen wordt aan niemand schadevergoeding gegeven, doch er bestaat voor hen dan toch gelegenheid later weer door aankoop in bezit te komen van aandeelen, die geld opbrengen en niet langer renteloos moeten weggesloten blijven. En Curaçao zou er alles bij winnen. Wij spreken nog niet eens van de Koloniale kas, maar vooral van de arbeiders, die weer werk zullen vinden en brood.

In hetzelfde nummer van het *Dagblad* wordt van een ZONDERLING „gerucht" gesproken, als zoude bij eventueele onteigening GODDEN WEL, de andere eigenaren *geen* schadevergoeding ontvangen. Zonderling is het *gerucht* zeker! Geen enkel curaçaosch blad heeft het tot dusverre medegedeeld, en nergens heben wij er over hooren spreken. Het gerucht zit dus nog in de lucht, is dus geen gerucht, maar verzinsel.

Zonderling, ook om andere reden. Dit gerucht op zich zelf „absurditeit" genoemd, zou uitgedacht zijn door een hooggeplaatst persoon. die toch op de hoogte kon wezen van de strekking der mijnwet, welke *geen* schadevergoeding toelaat.

En dit alles moet dienen om de medeeigenaars te intimideeren en pressie op hen uit te oefenen. Waarlijk, Zonderling.

Mariniers.

Het bezetten van de W.-I bezittingen dus ook Curaçao, door mariniers, is in alle opzich-ten, niet het minst ook financieel, onoordeelkundig, in één woord verkeerd.

K. H. KOENTZE

oud-kapitein der mariniers.

(*Het Vaderland*)

Koloniale Raad.

Het Voorloopig Verslag van de Commissie van Rapporteurs uit de afdeelingen op het Ontwerp–Verordening tot wijziging en aanvulling van de bepalingen in het Burgerlijk Wetboek omtrent de vaderlijke macht en de voogdij en daarmede samenhangende artikelen, [illegible] daarmede verband houdend voorschrift in het Wetboek van Burgerlijke Regtsvordering is verschenen.

Plaatsgebrek verhindert ons deze week dit Ontwerp te bespreken, van het Verslag deelen wij mede, dat de heeren H. H. R. CHAPMAN en MY. C. HENRIQUEZ, rapporteurs, verklaarden, dat de K. R. over het algemeen het met de strekking eens was. In het bijzonder willen wij echter releveeren, omdat wij volkomen hiermede instemmen de woorden: gaarne zouden zij zien, dat het Bestuur deze gelijkstelling [met Nederland] zou willen uitstrekken ook tot ons strafrecht.

Ons Wetboek van Strafrecht, de oude *Code Pénal*, druischt als verouderd zóó tegen de tegenwoordige geldende rechts-overtuiging in, dat de noodzakelijkheid eener herziening van ons strafwetboek zich steeds dagelijks dringender doet gevoelen."

Een reuzenwerk voorzeker, maar van machtigen invloed.

Eindelijk meenden de afdeelingen het vertrouwen te mogen koesteren, dat deze verordening spoedig in werking moge treden.

Zesde Jaarverslag.

Het „Geschied-, Taal-, Land- en Volkenkundig Genootschap" heeft zijn zesde jaarverslag uitgebracht. Na eenige zeer waardeerende woorden gewijd aan de nagedachtenis van Dr. D. R. CAPRILES, volgt de gewone bespreking van den toestand, waarin, helaas, weinig verandering is gekomen. Dit jaar werd de catalogus der bibliotheek opgemaakt door P. EUWENS met medewerking van P. V. M. ZWIJSEN, welke het volgend jaar gedrukt zal worden. Aan Mr. TELTING werd *f* 100 gezonden om zekerder de boekwerken, die op aucties worden aangeboden ook te kunnen koopen, wat tot dusverre om den afstand dikwijls onmogelijk was.

De bijlagen bestaan vooreerst uit een zeer belangrijke genealogie van St. Eustatius, belangrijk vooral, omdat daardoor veel wat reeds geschonden is en ten deele vergaan voor de geschiedenis kan bewaard blijven. De afschriften werden verzameld door den heer J. H. J. HAMELBERG en door de welwillendheid van den heer H. J. C. HENRIQUEZ persklaar gemaakt.

Ten tweede komt, „De Nederlanders op de West-Indisch-eilanden" weder door J. H. J. HAMELBERG, die uit billijkheidsgevoel, eerst beginnen wilde met de geschiedens der bovenwindsche eilanden, alvorens te vervolgen met Curaçao, Aruba en Bonaire. Hopen wij, dat meerderen den volhardenden arbeid en stalen moed van den Heer Hamelberg beter op prijs stellen, opdat het Genootschap meer steun ondervinde en bloeien en groeien moge.

De geschiedenis onzer eilanden is volgens de beste bronnen bewerkt en alleszins vertrouwbaar. Door dezen wetenschappelijken arbeid heeft de heer HAMELBERG recht niet slechts op de dankbaarheid onzer kolonie, maar zeer zeker ook van Nederland. Hij heeft met deze beschrijving wel een moeilijk, doch zeer zeker hoogst nuttig werk verricht. Onze geschiedenis was tot heden vrijwel onbekend.

VOOR de zeer vele en hartelijke bewijzen van deelneming tijdens de ziekte en na het overlijden van den Hoogeerwaarden Heer

Mgr. C. BLOMMERDE,

Eere-kamerheer van Z. H. den Paus, Ridder van den Nederlandschen Leeuw, etc. etc. betuigen wij onzen hartgrondigen dank.

6 Aug.

†fr. J. J. A. VAN BAARS,

tit. Bisschop van Teuchira,

Apost. Vicarie van Curaçao

Nederland.

Ons Wachtschip in de Tweede Kamer.

De Heer Verhey. Ten aanzien van de stationneering van een schip van voldoende gevechtswaarde in West–Indië zoude ik gaarne eenige nadere inlichting ontvangen.

Het wil mij voorkomen, dat de ongeregelde toestand van Venezuela voor de Regeering de eenige aanleiding is om van de vroeger gevolde gedragslijn te dien aanzien af te wijken.

Dat bij den toestand, zooals die in den laatsten tijd in Venezuela bestond, een schip van meerdere capaciteit dan de *Suriname* noodig was, geef ik toe en het Oranje-boek van de Venezolaansche aangelegenheden geeft daaromtrent voldoende licht.

De indruk dien ik echter van het geheel gekregen heb is deze, dat er geen sprake kan zijn van gevaar voor ons koloniaal bezit, maar dat het alleen betreft de behartiging der belangen en rechten van onze onderdanen, zooals ons koloniaal bezit in de West meebrengt.

Zie ik de zaak nu goed in, dan zal, wanneer de zaken in Venezuela geschikt zijn, voortdurend machtsvertoon in onze West niet noodig zijn en ik veroorlof mij dus de vraag, of de Régeering van meening is, dat toch een modern schip voortdurend in de West zal moeten stationeeren? Meent de Regeering op goede, mij onbekende redenen, dat dit inderdaad het geval is, althans in de eerste jaren, dan vraag ik, of niet op meer economische wijze aan de eischen van onze positie aldaar kan worden voldaan.

Er is in de stukken gewezen op de *Sumatra*, die in Nederland is en van vrij sterke bewapening, o. a. van een kanon van 21 c.M, een van 15 en twee van 12 c.M. is voorzien. Het schip loopt 9½ mijl. Is dit nu voldoende?

De Minister zegt in zijn Memorie van Antwoord: Al kon dat schip kosteloos van Koloniën worden overgenomen, dan zou het toch te duur zijn, want er moet voor 3 ton aan vertimmerd worden en er kan op betere wijze in de vervanging worden voorzien.

Nu is een verbouwing voor 3 ton zeker groote uitgave, maar men krijgt daardoor dan toch zeker een schip, dat gedurende onderscheiden jaren weer dienst zal kunnen doen.

Wordt een onzer defensieschepen in de West gestationneerd, zal dan in de daardoor ontstane leemte in het materieel voor ons land moeten worden voorzien? Zoo ja, dan zal toch het aanschaffen van een schip type-*Kortenaer* veel kostbaarder wezen, dan de herstelling van de *Sumatra*. De *Sumatra* heeft bij aanbouw gekost ruim 1 millioen gulden, terwijl volgens het Koloniaal Verslag in 10 jaren daaraan aan herstellingen besteed is f 265000. De *Kortenaer* kost bijna 3 millioen.

Bovendien is de bemanning der *Sumatra* ongeveer honderd man kleiner dan die van de *Kortenaer*. Ook geen onbelangrijk verschil in uitgaven, tevens een niet onbelangrijke besparing op personeel, die thans wel gelegen kan komen.

Het denkbeeld om eventueel de *Sumatra* voor de West te bestemmen komt mij derhalve voorshands allerminst verwerpelijk voor.

De heer Hugenholtz: Blijft slechts een zaak te bespreken, nl. het plan van den Minister om in West-Indië een schip van groot charter blijvend te stationneeren. Volgens de gewisselde stukken hebben de twisten in Venezuela er toe geleid en bij het voorloopig onderzoek heeft men verwezen naar het bekende Oranje–boek als rechtvaardiging voor de wenschen der Regeering om daarheen te zenden een schip, grooter dan er tot nu was. Ik heb de stukken uit het Oranjeboek zeer zorgvuldig nagegaan—aangename lectuur was het niet—maar ik moet eerlijk verklaren door die lectuur niet de overtuiging te hebben gekregen dat in Venezuela zulke gewichtige Nederlandsche belangen bestaan, of zijn geschaad door de jongste onlusten, dat daardoor gerechtvaardigd zouden zijn de groote uitgaven waarvoor de beschikking van den Minister ons stelt. Bij elkander gesteld bedragen de door ons geëischte schadeloosstellingen wegens oproerschade f 34000 bolivar of [illegible]000, waarbij nog gevoegd moet worden schadevergoeding geëischt wegens het onregelmatig opbrengen van een 3 of 4 kleine Nederlandsche scheepjes, die langs de kust varen, tot een gezamenlijk bedrag van f 25000. Dit is dus in het geheel een som van f 42000.

Ik vraag: kan voor een schade—gesteld, dat men de schade, van het opbrengen der schepen onder cijfers kan brengen—ten gevolge van onlusten, die zeer tijdelijk hebben plaats gehad en nu reeds lang tot het verleden behooren, een schade van ongeveer f 42000 uit onze schatkist jaarlijks worden uitgegeven het aanzienlijk bedrag van eenige tonnen?

Ik keur niet goed het onrechtmatig opbrengen van Nederlandsche schepen; evenmin keur ik goed dat enkele winkels geplunderd zijn en dat daardoor schade berokkend is; ik ben van oordeel, dat het goed is de belangen dezer Nederlandsche onderdanen te beschermen; maar ik zou meenen, dat een tijdelijke uitzending van een schip, als in dit geval meen ik de *de Ruyter*, zeer voldoende zou zijn.

Hierbij komt nog iets.

De *de Ruyter* is tijdelijk onttrokken aan het Oost-Indisch eskader. Bij mij rees aanstonds de vrees, dat dit aanleiding zou geven tot de aanvrage van een nieuw schip. De Minister stelt ons daaromtrent gerust en zegt, dat dit het geval niet zal zijn. Men heeft immers besloten voor dit doel de *Kortenaer* te bestemmen.

Maar is dan de *Kortenaer* overcompleet? Kan men dit schip missen? Ik Ik zal over de gevechtswaarde van het schip niet veel spreken. Er is reeds zoo ontzettend veel over geredeneerd; de bruikbaarheid schijnt vrij twijfelachtig te zijn.

Indien men er niet op gerekend heeft voor de Nederlandsche defensie en men zendt het daarheen, dan zou ik zeggen: fiat. Ik ben evenwel bang, dat het schip, onttrokken aan de Stelling den Helder moet worden aangevuld door een ander van gelijke soort.

Bovendien kan de *Kortenaer* daar niet eeuwig blijven. Zij moet worden afgelost, hersteld en dus zullen wij met één schip voor West-Indië niet kunnen volstaan; er zal een tweede moeten bijkomen.

Gaan wij zoodoende niet een zeer kostbaren weg op? En dat ter behartiging van belangen, die zeer gering zijn en zeer gemakkelijk zouden kunnen beschermd door het tijdelijk uitzenden van een schip.

De heer Marez Oyens, Minister van Waterstaat, Handel en Nijverheid: De geachte afgevaardigde uit Rotterdam III maakt mij opmerkzaam, dat ik niet heb geantwoord op de vraag betreffende de *Sumatra*. Waarom is deze bodem niet van Koloniën overgenomen en voor West-Indië bestemd geworden? Voor dit doel zou aan de *Sumatra* *f* 300,000 moeten besteed worden en daarvoor verkreeg men dan een schip van weinig gevechtswaarde, niet passende in onze binnenlandsche defensie en daarvoor niet pasklaar te maken. Veel besparing aan personeel zou de *Sumatra* niet geven, wanneer men zich bepaalt tot het machinekamer-personeel, en daarom is het voornamelijk te doen. Men zou 9 stokers winnen en dat is niet de groote kosten waard. Daarom liever de *Kortenaer*, die de aanmerkelijke winst geeft van 2 machinisten, waaronder een officier, en 41 stokers van korporaalsrang en minderen, boven de schepentype-*Regentes*.

Minister Ellis: De geachte afgevaardigde uit Rotterdam heeft gewezen op de wenschelijkheid om bij het vaarplan rekening te houden met het personeel. Ik ben dit geheel met dien geachten afgevaardigde eens en juist daarom heb ik de *Kortenaer* en niet een schip voor algemeenen dienst voor het station West-Indië bestemd.

(*Handelingen.*)

Buitenland.

Rome.— *De toestand des Pausen.* Daar de telegrammen als 't ware ieder belangrijk oogenblik aan het ziekbed achtereenvolgens opgeven, kunnen we niet beter doen dan ze hier nogmaals volledig op te nemen uit *De Maasbode*:

Rome, 7 Juli. Het bulletin van hedenochtend 9 u. 20 meldt: De Paus heeft een onrustigen nacht doorgebracht, zonder slaap genoten te hebben. Hij heeft echter meer voedsel opgenomen en de algemeene verschijnselen zijn dan ook iets gunstiger. O. m. is een verandering waar te nemen in de middelste longkwab, die gisteren geen lucht doorliet, maar nu wel. Daarentegen klinkt de inwendige zone doffer. Men gelooft, dat er vocht zit in het borstvlies en zal daarom een proef-piqure doen.

De werking van het hart verslapt zoodanig, dat de werking van de nieren te wenschen gaat overlaten en de vingers zijn blauw door opgestuwd bloed.

Rome, 7 Juli. De piqure tot onderzoek van het borstvlies zal vanmiddag om 2 uur geschieden. Mazzoni heeft, in antwoord op een vraag van een vertegenwoordiger van Reuter, gezegd, dat hij alle hoop verloren had.

Rome, 7 Juli. De „Giornale d'Italia" schrijft: Het laatste bulletin toont, dat de toestand van den Paus ernstiger wordt. De ouderdom en de zwakte doen twijfelen aan het slagen van de piqure, welke gedaan zal worden door dr. Mazzoni. Na deze piqure zal getracht worden het vocht uit de longen te verwijderen. Dit is de laatste poging om het leven van den Paus te verlengen.

Sedert den vroegen morgen is de toestand van het hart zéér verslecht, die van de pols een weinig verbeterd, de stem zwak. Gehoor gevende aan het verzoek van dr. Mazzoni, slaagde de Paus er met veel moeite in van tijd tot tijd zijn stem te doen hooren.

De H. Vader is volkomen helder van geest en is zich bewust van den ernst zijner ziekte. Hij gaf te kennen, dat hij zijn laatste Latijnsche verzen in druk wenschte te zien. Een spoedig einde is onvermijdelijk.

Later. Na de operatie verklaarde Mazzoni, dat de toestand nog steeds zeer ernstig is, doch dat de mogelijkheid niet uitgesloten is, dat de Paus nog 2 of 3 dagen leeft.

Later. Het bulletin van twee uur 's middags luidt: Toen tot onderzoek een piqure was gemaakt bleek, dat er vocht aanwezig was, waarvan ongeveer 800 gram verwijderd werd. De Paus verdroeg de operatie goed. Hij gevoelt zich iets beter en over het algemeen schijnt hij iets krachtiger. Thans rust hij.

Het bulletin is onderteekend door Lapponi en Mazzoni.

Later. Het bulletin, uitgegeven 's avonds te 8 uur 25, luidt: De bevredigende toestand, waarvan melding gemaakt is in het laatste bulletin, houdt aan. De ademhaling is langzaam, doch verbetert allengs.

Later. De Paus werd om 4 uur wakker, wilde opstaan en nam na de operatie eenig voedsel. Hij zei tot de doktoren, dat hij hunne bulletins wenschte te lezen.

De mogelijkheid bestaat, dat de piqure herhaald moet worden.

Later. Een absolute kalmte heerscht in het Vaticaan. Alle personen trokken zich om half 11 terug naar hunne appartementen, om uit te rusten van de vermoeienissen van de laatste nachten.

Op het St. Pietersplein is het volkomen stil.

Tot zoover de telegrafische berichten.

Omtrent eenige feiten, welke ze mededeelen, vernemen wij nog nadere bijzonderheden. De dag van gisteren heeft op bijna ongeloofliike wijze de wilskracht en het weerstandsvermogen van den doorluchtigen grijsaard aangetoond.

's Ochtends ontving de Paus, in een leunstoel gezeten zijne doctoren. Daarna ontbood hij Mgr. Angeli, zijn particulieren secretaris, en heeft met hem de laatste beschikkingen genomen. De Paus is met Mgr. Angeli in de kleinste bijzonderheden doorgedrongen. Hij heeft hem verscheidene brieven gedicteerd en verschillende maatregelen voorgeschreven, die na zijn dood moeten genomen worden. Dit onderhoud heeft een uur geduurd.

Op de tweede plaats heeft de Paus zijn anderen secretaris, Mgr. Marzolini ontboden met wien hij zijne particuliere zaken in 't algemeen heeft geregeld. Hij heeft hem 2 uren bij zich gehouden, gedurende welke de financiëele zaken van het patrimonium der Kerk en van de opvolging werden geregeld.

De H. Vader is herhaaldelijk naar zijn bureau geloopen om er de noodige papieren uit te halen. Hij heeft herhaaldelijk gevraagd wat men in Rome over zijn gezondheid zeide. Ook vroeg hij de lijst van kardinalen, die tegenwoordig zijn geweest bij de uitreiking der H. Communie.

Ten slotte ontving de Paus kardinaal Rampolla. Met zijn staatssecretaris sprak hij over de politieke aangelegenheden. Hij heeft hem een soort politiek testament opgegeven, waarin hij zijne raadgevingen doet over de betrekkingen van den H. Stoel met iederen mogendheid, in 't bijzonder met Italië

In den namiddag wilde de Paus de dekenen van het H. College spreken, die tijdens het interregnum in vereeniging met den Camerlengo de Kerk besturen. De dekenen zijn: kardinaal Oreglia voor de kardinaal-bisschoppen, kardinaal Rampolla voor de kardinaalpriesters en kardinaal Macchi voor de kardinaal-diakens.

Tot deze hoogwaardigheidsbekleeders zeide Z. H., dat God een einde ging stellen aan zijn leven. Hij hoopte dat zijn opvolger de Kerk zou dienen. „Ik weet niet," zoo vervolgde de Paus, „of ik altijd en in alle omstandigheden gedaan heb wat dienstig was aan de Kerk, ik weet niet of alles wat ik deed goed en nuttig was. Mijn geweten is echter steeds vrij en rein gebleven. Ik wilde steeds het geloof en de Kerk dienen en beide bevorderen." Na deze woorden reikte hij den drie kardinalen de hand, welke deze eerbiedig kusten.

Na het ontvangen van de sacramenten der stervenden sprak de Paus nog met kardinaal Macchi. Hij zeide: „Thans ben ik voorbereid op het einde." De Paus beval daarop, dat zijne kleine neven eene piano ten geschenke zouden krijgen en verzocht, dat men toch niet vergeten zou hun te zeggen, hoe hij gedurende deze oogenblikken aan hen gedacht had.

Later moet Z. H. nog gezegd hebben: „Ik weet, dat het einde nadert, maar ik wil rechtop staande sterven."

De Paus heeft nog de breve onderteekend, waarbij Mgr. Volpini tot secretaris der Consistoriale Congregatie wordt benoemd. Deze benoeming is zeer belangrijk, want in geval het Conclaaf bijeenkomt, is deze secretaris ook secretaris van het H. College en heeft tevens de directie der staatssecretarie, welks titularizijne functie neerlegt bij den dood des Pausen.

8 Juli. De nacht ging tamelijk rustig voorbij, hoewel de Paus geen verkwikkenden slaap genoot. De polsslag is snel maar regelmatig. De ademhaling is echter niet zoo vrij als gisteravond.

De toestand van den Paus laat geen lang onderzoek toe; maar men kan constateeren, dat de longaandoening schijnt te genezen en dat de opeenzameling van vocht in het borstvlies zich niet schijnt te herhalen. Doch de toestand van den hoogen lijder kan ons toch geen gerustheid inboezemen, vooral met het oog op de depressie, die van tijd tot tijd merkbaar is.

's Avonds ten 7,25 ure werd weder een bulletin uitgegeven, luidende:

„De dag verliep kalm, zonder aanvallen van zwakte. De polsslag is niet sneller en iets flinker. De ademhaling kalm, de algemeene toestand iets beter." Lapponi, Mazzoni.

Over de opinie in Rome geeft het volgende telegram-bericht:

„Het gerucht gaat, dat de toestand van den Paus nog steeds hoogst ernstig is. De geneesheeren maken zich ongerust over het geheel uitblijven van urine-afscheiding. De lijder wordt opgewonden, vertoont teekenen van flauwten en sluimert van tijd tot tijd.

„Men beweert, dat de staatssecretaris, kardinaal Rampolla, alle beschikkingen heeft genomen om, zoodra daartoe het oogenblik is gekomen, het Vaticaan te verlaten. Zijn appartement aan de Piazza Santa Maria zijn reeds in gereedheid gebracht.

Rome, 9 Juli, 12 uur 5 (particulier telegram). Z. H. de Paus had een rustigen doch slapeloozen nacht. Vanochtend nam hij een klein ontbijt.

Door de beterschap van de long en het borstvlies is een algemeene verbetering der krachten ingetreden.

De algemeene lichaamsgesteltenis van den lijder blijft dezelfde. Het consult met prof. Cardarelli is tot later uitgesteld.

Rome, 9 Juli, 2 ure namiddag [par. tel.]. De algemeene toestand van Z. H. den Paus is nog dezelfde. De doctoren Lapponi en Mazzoni hielden een consult met twee andere specialiteiten.

Rome, 9 Juli, 2,30 nam, (part. tel.) De Paus heeft driemaal bloedige slijm opgegeven, hetgeen bevestigt, dat de longen zijn aangedaan.

Niettemin heeft Z. H. kardinaal Rampolla ontvangen en een onderhoud met dezen gehad, in hetwelk Z. H. o. a. betreurde, dat hij zich zoo uiterst zwak bleef gevoelen.

Men hoopt, dat Z. H. heden nog eenige kardinalen bij zich zal kunnen ontvangen.

10 Juli. „Daar de algemeene toestand van den doorluchtigen patiënt weinig bemoedigend was, had te vier uur een consult plaats, waar prof. Rossoni aan deelnam. Bij het onderzoek is waargenomen, dat het slijmerig vocht opnieuw snel toeneemt en dat de harttonen zwak zijn. Geen symptomen van beleediging der vliezen zijn waar te nemen. De pols is slap, met 90 slagen, de ademhaling is zwak en langzaam; er is weinig urine-loozing. De toestand van den Paus moet ernstig worden geacht."

Geteekend: Rossoni, Lapponi, Mazzoni.

Ten 9.30 ure werd nog uit Rome geseind:

't Wordt officiëel bevestigd, dat de toestand des Pausen in den namiddag verergerd is. Er heeft zich een diarrhée voorgedaan, welke de Paus nooit heeft gehad. Men heeft toen het consult gehouden, dat tot groote verwondering van de Pauselijke omgeving ten 4 ure plaats had. Alvorens dr. Rossoni in de kamer te doen binnentreden, heeft dr. Lapponi den H. Vader met veel voorzichtigheid gewaarschuwd. De Paus ontving deze mededeeling zeer kalm. Dr. Rossoni heeft eenige eerbiedige en aanmoedigende woorden gericht tot den H. Vader, die hem met uiterst zwakke stem dankte. Het bezoek heeft ongeveer 20 minuten geduurd.

De doctoren constateerden, dat het waarschijnlijk noodig zou zijn de thoracentese (doorsteking van het borstvlies) te hernieuwen, welke eventueel heden, Vrijdag, zou plaats hebben.

Toen dr. Rossoni heenging, bemoedigde hij den Paus nogmaals. Deze deed veel moeite om hem de hand te geven en te bedanken.

Ofschoon de Paus eergisteren en gisteren minder heeft kunnen doen dan Dinsdag, wegens de groote verzwakking, welke hij gevoelde, heeft Z. H. toch ten 10 ure kardinaal Rampolla bij zich ontboden en langen tijd met hem gesproken. Hij nam informaties naar de loopende zaken en drukte zijne voldoening uit over de belangstelling, door verschillende souvereinen, hooggeplaatste personen en door de stad Rome betuigd.

— Over de wenschen, door den gemeenteraad van Rome gestemd voor het herstel des Pausen wordt het volgende gemeld:

„De zaal van het Capitool was Maandagavond stampvol. De zitting begon ten 9.45 ure.

„Het raadslid Santucci nam dadelijk het woord.

„Op het oogenblik, zoo zeide hij, dat niet alleen Rome maar de geheele wereld diep bewogen is over de ernstige berichten betreffende den gezondheidstoestand des Pausen, gevoelen wij eene groote bezorgdheid. De groote grijsaard, die op het oogenblik worstelt met de onverbiddelijke wet des doods, is niet alleen het doorluchtige opperhoofd van onzen godsdienst, maar hij is ook de zuiverste, de meest verhevene en meest verlichtende figuur aan den helaas! zoo duisteren horizon dezer jonge eeuw. Spreken wij den wensch uit, dat de Voorzienigheid Leo XIII nog wille sparen voor het leven, den godsdienst en de wereld.

„De heer Vitelleschi vereenigt zich met de woorden van Santucci, zeggende, dat hij hiermede gelooft de tolk te zijn van de gevoelens zijner meeste collega's en der liberale burgers van Rome. De liberalen zouden hun naam niet waardig zijn als zij den adel der ziel en de grootheid des geestes niet wisten te eerbiedigen. Al heeft Italië ter wille van de logica van vooruitgang en historie (sic) aan het Pausschap de tijdelijke macht moeten ontnemen, het nieuwe Italië is toch christelijk gebleven en bepaalde in het eerste artikel zijner grondwet, dat de Katholieke godsdienst godsdienst van Staat zou zijn. Van dezen godsdienst is Leo XIII het doorluchtige opperhoofd, zoodat Rome tegelijkertijd de hoofdstad van Italië en de hoofdstad der Katholieke wereld is.

„Leo XIII heeft zijn hooge ambtsplichten met deugdzaamheid en kennis weten te volbrengen en heeft de eerebetuigingen der gansche wereld verworven. Al heeft hij gemeend datgene te moeten behouden, wat hij als zijne rechten beschouwde, hij heeft niettemin een toestand in 't leven geroepen, welke ons dit gemakkelijk leven in gemeenschap mogelijk maakte. Dit is de reden, die ons drijft ons te vereenigen met de hier geuitte wenschen voor zijne gezondheid. En het is te hopen, dat deze harmonie zich altijd moge ontwikkelen en toenemen, opdat men al de overblijfselen onzer oude vijandschap moge verdrijven, eene vijandschap, welke allen Italianen thans nog niet toestaat zich te scharen onder de vlag, waarmede Italië zijne schitterende overwinningen behaalde, de vlag van God en van het vaderland (Zeer wel).

Palomba vereenigt zich met het gesprokene.

Iedere politieke idee terzijde latend, zegt hij, erkennen wij in Leo XIII den grooten grijsaard, die zich zeer verheven in de wereld heeft gehouden door zijne groote leer, al had hij denkbeelden, die zeker niet door ons allen worden gedeeld.

— Mgr. Volpini, de nieuwbenoemde secretaris der consistoriale congregatie, is gisteren overleden. Dit afsterven brengt eene moeilijkheid mede, welke nieti voorzien was. Men weet nl. niet, wie nu bij een eventueel afsterven des Pausen het staatssecretariaat zal waarnemen. Want, gezien den toestand des Pausen, durft men Z. H. niet het plotselinge afsterven mededeelen en om eene nieuwe benoeming verzoeken.

Rome, 10 Juli, 11 uur 30. Eene nieuwe operatie tot verwijdering van het slijmerige vocht op het borstvlies heeft plaats gehad. Ze eindigde ten 10¾ ure.

Uit chirurgisch oogpunt is deze operatie goed geslaagd.

Rome 11 Juli „De eerwaarde lijder bracht het eerste deel van den nacht tamelijk rustig door; toen kwam er echter moeilijkheid in de ademhaling, waardoor de neerslachtige toestand toenam en de drukking op de borst vermeerderde. De polsslag was klein en zwak, 92. De patiënt was koortsvrij en had eenige urine-loozing. Toen een uitstorting van vocht in de borstholte werd geconstateerd, werd onmiddellijk overgegaan tot de operatie aan de borst. Deze operatie werd door dr. Mazzoni verricht. Ongeveer duizend gram vocht, van slijmerig-bloederigen aard, werd verwijderd.

„De Paus doorstond deze tweede operatie zeer goed; het gevolg ervan was, dat de ademhaling en de hartslag dadelijk verbeterden."

Gisteravond werd nog het volgende bulletin uitgegeven:

„De Paus had heden op den dag enkele uren van rust zonder pijnen.

„De pols behoudt haar kracht en het aantal der slagen neemt niet af. Na de operatie van hedemorgen 92 slagen, ademhaling 28, temperatuur 36.4.

„De urine-afscheiding blijft slecht. De algemeene toestand is onveranderd."

Het bulletin is geteekend door de doctoren Rossoni, Lapponi en Mazzoni.

Nog wordt uit Rome gemeld, dat kardinaal Rampolla den H. Vader thans het overlijden van Mgr. Volpini heeft medegedeeld, waarop de Paus onmiddellijk Mgr. Marini aanwees als opvolger van den secretaris der Consistoriale Congregatie.

Rome, 11 Juli, 11 ure 's ochtends (Part. tel.) De nacht was een weinig geagiteerd. De wedervorming van het slijmerige vocht op de borstholte [illegible] verschijnsel der ziekte is de onvoldoende functie der nieren. De geesteshelderheid blijft onaangetast.

Rome, 11 Juli, half zeven. Z. H. de Paus heeft zijne nichten gravin Moroni en gravin Canale ten bezoeke ontvangen. De toestand van den H. Vader is nog dezelfde.

Rome, 12 Juli elf ure. Dezen nacht heeft de Paus eene goede nachtrust genoten, hetgeen de lichaamskracht aanmerkelijk heeft doen toenemen. Echter zet zich weder vocht in de pleura, terwijl de waterloozing onvoldoende blijft.

Rome, 12 Juli acht ure. De toestand van den H. Vader is onveranderd. Z. H. ontving de kardinalen Mathieu, Agliardi, Casali en Steinhuber ten gehoore. Met eerstgenoemden (Franschen) kardinaal sprak Leo XIII over den toestand der Fransche Katholieken en zeide te wenschen, dat er een einde mocht komen aan de Kerkvervolging in Frankrijk.

Rome, 13 Juli 11 ure, ochtend. (Part. Tel.) In den nacht is de toestand van den Paus verergerd. Men maakt zich zeer ongerust.

Rome, 13 Juli. „De verslapping van kracht blijft aanhouden. Op het oogenblik bedraagt de ademhaling 36; de temperatuur 37, de pols is zwak 92. De toestand van den doorluchtigen zieke is steeds ernstig, het gevaar blijft dreigen."

Rome, 14 Juli „De laatste berichten van het Vaticaan scheten den toestand als zeer ernstig. De omgeving van Z. H. denkt, dat de Paus nauwelijks den nacht zal doorbrengen."

Advertentien.

TIJDTAFEL

van de stoomschepen der "Red D Line" tusschen

NEW-YORK,

PUERTO RICO, VENEZUELA en CURAÇAO.

1903.	Zulia	Philad.	Marcb.	Caracas	Zulia	Marcb.
Vertrekt van NEW-YORK	Juli 4	Juli 11	Juli 18	Juli 25	Aug. 1	Aug. 8
Komt aan te SAN JUAN		16		30		13
Vertrekt van „		17		31		14
Doet CURAÇAO aan		19		Aug. 2		16
Komt aan te LA GUAIRA	11	20	26	3	8	17
Vertrekt van „	12	22	26	5	9	19
Komt aan te PTO. CABELLO		23		6		20
Vertrekt van „		24		7		21
Komt aan te CURAÇAO	18	25	27	8	10	22
Vertrekt van „	19	27	28	10	16	24
Doet LA GUAIRA aan	20				17	
„ SAN JUAN „		1		15		26
Komt aan te NEW-YORK	27	Aug. 6	Aug. 3	20	24	31

Dienst tusschen Curaçao en Maracaibo.

	Zulia	Merida	Merida	Merida	Zulia	Merida
Vertrekt van CURAÇAO	Juli 13	Juli 20	Juli 27	Aug. 2	Aug. 10	Aug. 17
Komt aan te MARACAIBO	14	21	28	3	11	19
Vertrekt van „	18	24	31	7	15	21
Komt aan te CURAÇAO	19	25	Aug. 1	8	16	22

Drukker:
ALFREDO F. SINTIAGO.